

FRANCESC DE PAULA NEBOT I TORRENS I ANDORRA

Francesc de Paula Nebot i Torrens (1883-1965) va ser un destacat arquitecte català de la primera meitat del segle XX. Fou catedràtic de l'**Escola d'Arquitectura de Barcelona** (1912) i director de la mateixa (1923-1936 i 1940-1953) a més de vocal tècnic del Consell d'Investigacions Pedagògiques de la diputació provincial (1913) i tinent d'alcalde d'obres públiques de l'ajuntament de Barcelona (1924-1926)¹.

Tota la seva obra s'emmarca en el **Noucentisme**. Va bastir una gran quantitat d'edificis d'habitatges a l'eixample barceloní com ara els situats al: carrer Muntaner núm. 393 (1917), a la rambla de Catalunya núm. 50 (1920), al passeig de Gràcia núm. 77 (1923), al carrer de Balmes núm. 360-366 (1934-1936) i núm. 368 (1947). També va construir a la resta de Catalunya com ara la casa Romeu a Sabadell (1918) per l'industrial Andreu Romeu i Vallés. Ara bé, les obres més representatives de **Nebot** van ser la façana de la **Companyia de Telèfons** (1927) que presideix l'entrada a la zona comercial del Portal de l'Àngel de Barcelona i, sobretot, el cinema **Coliseum** (1922-1923). En la seva magnífica cúpula el president Lluís Companys inaugurà el 1936 la seu del **Foment de les Arts Decoratives** (FAD) i el 1960 es fa afegir l'**Escola d'Art Dramàtic Adrià Gual** impulsada per **Ricard Salvat** i **Maria Aurèlia Company**. El 1971 el **FAD** es traslladà a una nova seu, quatre anys més tard, l'escola va tancar².

Fotos : <https://etsab.upc.edu/ca/escola/etsab-1/directors>

<https://www.lavanguardia.com/local/barcelona/20161217/412646468187/cupula-olvidada-coliseum.html>

¹ <https://www.enciclopedia.cat/EC-GEC-0045665.xml>

² X. Casinos, *La cúpula olvidada del Coliseum*, La Vanguardia, 19.12.2016

Un xalet a Andorra

En l'arxiu històric del **Col·legi Oficial d'Arquitectes de Catalunya** (COAC) vam localitzar una perspectiva d'en **Nebot** anomenat "**Chalet Andorra**" sense cap més referència. Es tracta d'un habitatge unifamiliar de planta rectangular de dues alçades i cap de casa sobre una plataforma anivelladora que podria fer de soterrani. Pel dibuix intuïm que l'edificació se situa contra un vessant que deixa una zona enjardinada de forma quadrangular davant de la façana principal. La cantonada del jardí es remata amb una torre mirador i uns festejadors que ens fan pensar en que la finca gaudia d'unes vistes privilegiades. L'edifici presenta una simetria especular amb un marcadíssim eix central constituït per una torre de planta quadrada amb els angles escapçats i acabada amb una esvelta agulla piramidal. La torre concentra els elements representatius: l'entrada, el rellotge de sol i el mirador. A banda i banda dos volums idèntics esglaonats en alçada es cobreixen amb un llosat a l'holandesa. Les obertures estan resoltes amb carreus que formen arcs rebaixats en la plana baixa i finestres coronelles amb arcs conopials trevolats en la segona. La resta dels paraments semblen indicar un paredat de carreuons.

Sense més informació no podem situar el projecte, ara bé, llancem una hipòtesi: podria ser una de les propostes del concurs organitzat el 1916 a l'Escola d'Arquitectura de Barcelona³ per la casa del "rus blanc"⁴ **Nicolas Popoff a Santa Coloma**. El guanyador va ser **Cèsar Martinell** (1888-1973) que tot just, aquell mateix any, s'havia llicenciat. Va ser la seva segona obra la primera va ser la casa Badia a Valls- i, curiosament, no va tornar a treballar a **Andorra** fins després de jubilar-se a la dècada del seixanta. Els dos arquitectes es coneixien, no només perquè eren pocs en aquella època i tots radicats a Barcelona sinó perquè ambdós van treballar a la **Masia Can Parellada a Masquefa** propietat d'en **Josep Mª Masana**.

Aquell primer projecte andorrà d'en **Martinell** va ser clau pel nostre primer llicenciat: **Xavier Pla** (1906-1996). **Martinell** s'hostejava a l'**hotel Pla** d'Escaldes-Engordany i va influir perquè l'hereu fes arquitectura i perquè treballés amb ell durant la carrera.

Si un mira una de les fotos que va fer el mateix **Martinell**⁵ durant les obres de la casa **Popoff**, popularment **casa dels Russos**, es poden veure força similituds en quant a disposició i volumetria amb el projecte d'en Nebot fet que donaria validesa a la nostra hipòtesi.

Escaldes-Engordany, a trenta de maig del 2019

ENRIC DILMÉ
dr. arquitecte

T. +376 869 558 · www.enricdilme.com

³ <https://www.cultura.ad/banc/article.php?id=94>

⁴ Així s'anomenaven els russos tsaristes que amb la revolució russa (1917), i posterior guerra civil (1917-1923), van dispersar-se per mitja Europa. Van treballar de qualsevol cosa tot i que, molts d'ells, eren de l'aristocràcia. En aquest sentit és deliciós el llibre de l'escriptor nord-català Joan Daniel Bezsonoff, *Els taxistes del Tsar* (2007), sobre els peripècies del seu avi i tiet-avi exiliats a la Catalunya Nord.

⁵ Fons Martinell, arxiu històric COAC